

"Vojna za vodo se je začela"

Ta čas je tudi v slovenske medije pricurljala novica **o nameri EU komisije za privatizacijo vodnih virov**. Zasnovana je bila že lansko leto kot predlog direktive, ki naj bi jo letos, v marcu 2013, sprejel Evropski parlament.

»Liberalizacija« oskrbe s pitno vodo je bila skrita kot »razvoj in modernizacija« javnih storitev in zavita v običajno 'intelektualno' leporečje, prepričevanje o »krepitvi evropskega notranjega trga, spodbujanju gospodarske rasti in ustvarjanju novih delovnih mest.« Ob teh nesramno žaljivih lažeh ni ostalo skrito, da **gre za načrt komodifikacije pitne vode**.

Skratka, vodovodi bi lahko postali vir velikih dobičkov korporacij, če/ko bi vodo iz pipe obravnavali kot blago na trgu.

Do sedaj je bila voda javna in skupna dobrina ljudi, ki je bila zastonj (skozi vodarino plačujemo le izgradnjo in vzdrževanje vodovodnega sistema), **poslej naj bi postala tržno blago**. Namera je zakrita v javno-zasebno partnerstvo, pri katerem naj bi vse članice EU razpisovale koncesije za oskrbo s pitno vodo v Uradnem listu EU. Skozi to obvezo članic bi korporacije dobile popoln vpogled na »EU trg s pitno vodo«. Lažnivi kljukci, ki so se zaredili med bruseljsko birokracijo in jim za ovratnik dihajo lobisti korporacij niso povedali, da so **predlog napisali korporativni pravniki**. Kot so razkrili raziskovalni novinarji oddaje Monitor na nemškem ARD so bili v »strokovnem« odboru, ki je »svetoval« EU komisiji pri pripravi predloga, v večini predstavniki korporacij, ki **hočejo privatizirati vodne vire**. Ko je bil EU komisar za notranji trg Michel Barnier pred televizijskimi kamerami soočen s seznamom teh »strokovnjakov« je jecljal, da on ni izbiral članov »strokovnega« odbora.

Kakorkoli že, namera je prepoznana in scenarij njene izvedbe tudi. Vse občine naj bi objavile razpise za podelitev koncesije za vodovode v Uradnem listu EU, korporacije bi si v miru ogledale vzorno spisan meni »vodovodne« ponudbe in izbrale najprimernejše tarče. Sledil bi dumping udar z najnižjo ceno, ki bi izničil domačo konkurenco, nadaljevanje pa je poznano, **monopolni položaj in skokovite podražitve pitne vode**, nič vlaganja v omrežje in posledično obilno klorirana voda. Po letih brez vzdrževanja bi vodovodno omrežje puščalo na vseh koncih in krajih in lokalna skupnost bi bila prisiljena svoj nekdanji vodovod odkupiti od korporacije. In ker za vodo ni nadomestila, bi bili nujni še veliki denarni vložki za obnovo razpadajočega sistema. Toda **vodovodni sistemi so nastajali desetletja in so jih postopoma gradili z denarjem državljanov, zato so bili ves čas v upravljanju kot javna, oz. državna podjetja**. Upravljanje z vodovodom je tipično upravljanje z monopolom, saj niti ena vodovodna družba na svetu ne deluje na tržnih načelih in tudi ne more. V vsako hišo ali stanovanje vodi le ena vodovodna cev. Kako naj torej nekdo

investira v konkurenčno omrežje? V poštev pride le prevzem vloge upravljavca že obstoječega sistema. In prav to se sedaj dogaja!

Polomijo privatizacije vodovoda v Parizu sem že opisal, tudi stanje v Italiji, so pa še drugi primeri. V Bolgariji je iz cevi javnih vodovodov iztekalo okrog 20% vode. Ob koncu 90tih so izgube omrežja dosegale že 60%! Da bi se vlada izognila stroškom obnove, je vodovod v Sofiji leta 2000 prodala družbi United Utilities, eni izmed fantomskih firm, ki so kot gobe zrasle ob privatizacijski histeriji Margaret Thatcher. **Cena vode je v desetih letih poskočila za več kot 300%!** Toda leta 2011 so bile izgube vode še vedno 60%, čeprav se je korporacija zavezala, da jih bo zmanjšala na 25%. Vseh prevar, goljufij in davčnih utaj raje ne navajam. Medtem, ko je direktor korporacije sebi odmeril letno plačo 400.000 €, je korporacija tožila 5.000 družin, ki niso bile sposobne plačati svojih položnic za vodo. V začetku leta 2012 so 370 družin zaradi neplačane vodarine nasilno vrgli iz njihovih domov. Po tem zločinu, v katerem je sicer potegnila kar 1,5 milijarde funtov, je družba United Utilities prodala svoj delež novemu plenilcu francoski družbi Veolia in prav »po francosko« izginila novim »poslovnim zmagam« nasproti, tistim, ki jih sedaj trasira predlog direktive EU komisije.

Privatizacijo pitne vode sicer že prakticira razvpita Trojka (IMF, EU komisija in ECB), ki vsiljuje in nadzira varčevalne ukrepe v kriznih državah. V Evropi obstajata namreč dve vrsti državljanov: običajni državljani in »prašiči« - PIGS (kratica PIIGS pomeni: Portugalsko, Irsko, Italijo, Grčijo in Španijo). Državljanji nesrečnih držav, ki so jih sesule prevarantske finančne mreže, životarijo res prašičje življenje: s prepolovljenimi plačami in pokojninami, v grozljivi brezposelnosti in v uničeni socialni državi. Sledijo njihove »vodne grozljivke«.

V Grčiji je bila pitna voda delno privatizirana v Solunu in v Atenah. Francoska korporacija Suez je odkupila delež solunskega vodovoda in **cene vode so hitro poskočile za 300%. V nasprotni smeri pa se je poslabšala kvaliteta vode, ki je postala tako nevarna za zdravje, da so ljudje pričeli kupovati ustekleničeno vodo.** Na Portugalskem pa so se že vnaprej pripravili na privatizacijo vodnih virov. Občinske vodovode so začeli združevati v večje, ki so bolj zanimivi za nakup. Po slovensko bi temu rekli, da so jih naredili »bolj konkurenčne«. Začeli so izdajati koncesije in cene so takoj poskočile v nebo, v Pacos de Ferreira za 400%! **Hkrati pa so začeli zapirati vse javne fontane in vodnjake s pitno vodo.** Zapiranje fontan v južni Evropi poteka tako temeljito, da v poletni vročini le težko najdeš javni vir pitne vode. Španija, ki ima enega najboljših vodovodnih sistemov v Evropi, je pričela privatizacijo vode postopoma in brez udeležbe javnosti. **Javnost v nobenem**

primeru ne ve, komu se kateri vodovod prodaja, dokler ta ni prodan.

To je nova demokracija za EU »prašiče«!

V Angliji, kjer je Thatcherjeva uspela privatizirati okrog 60% vseh vodovodov, je stanje porazno: **kontaminirana voda, ki se »zdravi« s klorom**, puščajoče cevi in visoke cene vode.

Vsi primeri privatizacije vode nam govore o katastrofalnih posledicah za ljudi. Ko slišite imena družb kot sta francoski Veolia in Suez, angleška Thames Water ali nemški RWE in Gelsenwasser se primite za denarnico. Zato nekatere vzorne demokratične države že delujejo preventivno v interesu svojih državljanov.

Nizozemska je leta 2006 s posebnim zakonom prepovedala privatizacijo vode. Podobno zakonodajo je sprejel tudi Urugvaj.

V Avstriji se vse bolj krepi nasprotovanje načrtom Evropske komisije o privatizaciji pitne vode.

Avstrijski kancler Werner Faymann se je zavzel, da bi Avstrija vodne vire zaščitila s spremembo ustave. »Vodna oskrba v javni lasti je pravica državljanov in to bi morali jasno opredeliti tudi v ustavi.« je neomajen avstrijski kancler. Javnost je poskočila tudi v Nemčiji, Franciji, Belgiji, Poljski, Češki in Angliji.

Kaj pa pri nas?

Slovenska vlada se je spet hlapčevsko priklonila Bruslju in že spomladi leta 2012 podala svoje pritrdilno stališče predlogu EU direktive.

O predlogu je razpravljala le parlamentarni odbor za finance, ne pa pristojni parlamentarni odbor za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje.

Od kdaj so financarji odgovorni za nemoteno oskrbo z zdravo pitno vodo? Kaj pa ekonomisti in bankirji vedo o vodi, razen da prinaša velike dobičke? To kriminalno dejanje je podpisalo z neoliberalizmom prestreljeno Ministrstvo za finance, brez kakršnekoli javne razprave. Naši poslanci v EU parlamentu so bili tiho kot grob. **Zakaj neki jih imamo in koga neki zastopajo?** Mediji niso objavili niti besedice o tem, dokler ni problem preko spleta iz sosednje Avstrije pljusknil v naše domove in ga nismo odločno odprli v civilni družbi.

Podelitev koncesije pravno formalno res še ni privatizacija, toda posledice za prebivalstvo so popolnoma enake.

Sicer pa tudi koncesije niso nedolžne. V ZDA se dogaja, da koncesionar na »svojem« vodnem območju državljanom ne dovoli uporabo lastnih vodnjakov niti zbiranje deževnice s streh. Ali si to lahko predstavljate v Sloveniji?

Vojna za vodo se je začela!

Anton Komat